

LUNDS UNIVERSITET

Samhällsvetenskapliga fakulteten

Socialhögskolan

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå till doktorsexamen i socialt arbete

Studieplanen är fastställd av samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2013-03-21.

1. Ämnesbeskrivning

Forskning i socialt arbete handlar huvudsakligen om sociala problem, deras uppkomst, orsaker och lösningar; utsatta gruppers och individers villkor och levnadsförhållanden; analyser av välfärdspolitik, socialpolitiska åtgärder, samhällsinterventioner, människobehandlande organisationer och professioner. Aktuella forskningsområden beskrivs på institutionens hemsida (www.soch.lu.se).

2. Syfte och mål för forskarutbildningen

Syftet med forskarutbildningen i socialt arbete vid Socialhögskolan, Lunds universitet, är att ge fördjupade kunskaper i socialt arbete och att utbilda självständiga och kritiska forskare med bred teoretisk samhällsvetenskaplig kunskap, metodologisk skicklighet och urskilningsförmåga samt förmåga att självständigt genomföra forskningsprojekt.

Forskarutbildningen i socialt arbete leder till filosofie doktorsexamen. Forskarutbildningen kan även leda till licentiatexamen. Undervisningen ges på svenska med omfattande inslag av engelska.

Doktoranden ska efter genomgången utbildning ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

Kunskaper och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används

Licentiatexamen

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen ska doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling

3. Behörighet och utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

- 1) avlagt en examen på avancerad nivå
- 2) fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
- 3) på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper

Fakultetsstyrelsen (eller den detta delegerats till) får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl.

Övergångsbestämmelse: Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning, ska även därefter anses ha grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015.

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet har den som har

- 1) fullgjort kursfordringar om minst 30 högskolepoäng inom huvudområdet socialt arbete på avancerad nivå eller förvärvat motsvarande kunskaper inom eller utom landet
- 2) har genomfört ett självständigt arbete om minst 15 högskolepoäng på avancerad nivå

3.3 Tillgodoräknande av tidigare studier

En doktorand som genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå eller motsvarande med godkänt resultat kan tillgodoräkna sig detta i utbildningen på forskarnivå, om institutionsstyrelsen efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen har sådan kvalitet och inriktning att den kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräknande ska alltid prövas om studenten begär det och beslutet ska dokumenteras i den individuella studieplanen, senast ett år efter att denna beslutats. Tillgodoräknanden ska vara kopplade till beslut om avräkning i finansieringstid i tid som motsvarar den tillgodoräknande kurspoängen.

4. Antagning och urval

Antagningen sker till fyra års heltidsstudier som avslutas med doktorsexamen, där licentiatexamen efter två år kan vara en etapp. Om särskilda skäl finns kan antagning ske till enbart två års heltidsstudier, som avslutas med licentiatexamen.

Antagning av forskarstuderande sker enligt Lunds universitets antagningsordning för forskarutbildning 2006-12-18, dnr I G 9 6251/2004 och fakultetens föreskrifter 2012-03-22.

4.1 Antagning

Antagning av forskarstuderande sker efter utlysning av studieplats. Den som antagits till studier för licentiatexamen ska genomgå ny antagning för att fortsätta till doktorsexamen.

Till utbildning på forskarnivå som leder till doktorsexamen antas endast sökande som anställs som doktorand. Sökande som har någon annan form av finansiering kan antas om institutionen bedömer att finansieringen kan säkras under hela utbildningen och att sökanden kan ägna så stor del av sin tid åt utbildningen att den kan slutföras inom åtta år vad gäller doktorsexamen.

En finansieringsplan ska finnas vid antagningen. I planen ska de ekonomiska villkoren för hela studietiden framgå.

4.2 Urval

Vid antagningsbegränsning måste urval göras bland de sökande. Grund för urval är den sökandes meriter vid ansökningstillfället. Det avgörande urvalskriteriet är förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildning. Särskilt avseende fästs vid den sökandes lämplighet för samhällsvetenskapligt forskningsarbete. Enbart det förhållandet att den sökande bedöms kunna få tidigare utbildning eller yrkesverksamhet tillgodoräknad för utbildningen får dock inte vid urval ge sökanden förträde framför andra sökande.

För att bedöma förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen beaktas studieresultat, den sökandes skrifter, rapporter, forskningsplaner och eventuella forskningsmeriter samt dokumenterad arbetslivserfarenhet. Självständiga arbeten på grundnivå och på avancerad nivå har särskild vikt.

Institutionen har ambitionen att mångfald ska eftersträvas. Jämställdhetsaspekten ska alltid beaktas. Vid jämbördiga meriter ska sökande av underrepresenterat kön, relaterat till fördelningen bland forskarstuderande vid institutionen, ges företräde om inte annat skäl talar emot detta.

5. Utbildning för doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng) på heltid. Utbildningen för filosofie doktorsexamen kräver normalt en studietid om fyra år. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt 8 år. Doktoranden har också rätt men inte skyldighet att avlägga licentiatexamen (120 högskolepoäng) som en etapp i forskarutbildningen.

5.1 Utbildningens uppläggning

Utbildningen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 75 högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling, doktorsavhandlingen, omfattande 165 högskolepoäng. Undervisningen ges i form av kurser och seminarier och gästföreläsningar.

För godkänd doktorsexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i forskarutbildningen och på doktorsavhandlingen.

Licentiatexamen omfattar totalt 120 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 37,5 högskolepoäng och en vetenskaplig avhandling, licentiatavhandlingen, omfattande 82,5 högskolepoäng.

5.2Handledning

För varje doktorand ska utses minst två handledare, varav en ska vara huvudhandledare. Huvudhandledaren ska vara docentkompetent och anställd vid Socialhögskolan, Lunds universitet. I den individuella studieplanen ska anges respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde. Doktoranden har rätt till handledning under den tid som kan anses behövas för den föreskrivna utbildningen om 240 högskolepoäng, fyra år vid heltidsstudier. Handledningen omfattar både hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete samt bistånd under arbetets gång. En doktorand som begär det ska få byta handledare.

5.3 Individuell studieplan

Vid studiernas början ska den studerande i samråd med handledaren upprätta en individuell studieplan över den utbildningsgång som han eller hon ämnar följa. Denna ska revideras årligen. Den individuella studieplanen anger hur utbildningen ska läggas upp för den enskilde doktoranden. Föreskrifter för och en mall för individuella studieplaner finns på Socialhögskolans hemsida.

5.4 Kurser och andra moment

Kursdelen i forskarutbildningen består av kurser som ordnas av institutionen och fakulteten, kurser vid andra högskoleinstitutioner inom eller utom landet, samt individuella litteraturkurser/läskurser och andra poänggivande moment enligt institutionens riktlinjer.

Avseende fakultetsgemensamma kurser finns det kursplaner som anger kursernas mål, innehåll och poängtal. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor bestäms poängantalet som ska tillgodoräknas av prefekt eller studierektor vid forskarutbildningen. Vilka kurser den enskilde doktoranden ska genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen. Kurser och seminarier som är obligatoriska anges, liksom deras omfattning i poäng.

Prov som ingår i utbildning på forskarnivå och avhandling ska bedömas med betygen godkänd eller underkänd. Examinator för kursdelen är professor eller annan docentkompetent lärare.

Av 75 kurspoäng ska doktoranden förvärva minst 25 högskolepoäng inom vetenskapsteori och metod, inklusive forskningsetik och minst 25 högskolepoäng inom samhälls- och beteendevetenskaplig teori och forskningsorientering av relevans för socialt arbete. I kursdelen sker kunskapskontrollen företrädesvis i form av skriftlig redovisning av individuella fördjupningsuppgifter, som i regel seminariebehandlas.

För licentiatexamen gäller att av 37,5 kurspoäng ska doktoranden förvärva minst 15 högskolepoäng inom vetenskapsteori och metod, inklusive forskningsetik och minst 15 högskolepoäng inom samhälls- och beteendevetenskaplig teori och forskningsorientering av relevans för socialt arbete.

Forskningsseminarier och andra moment

Som ett led i studier och avhandlingsarbete ska den studerande delta i seminarier kring institutionens forskningsverksamhet och doktorandens avhandlingsarbete. Doktoranderna ska ges möjlighet att presentera PM om teoretiska och/eller metodologiska problem i arbetet, framlägga planer, uppsatser och avhandlingstexter samt att opponera på andra doktoranders arbeten.

Doktoranden ska presentera sitt avhandlingsarbete vid minst tre seminarier:

- 1) i anslutning till planeringen av avhandlingens uppläggning (planeringsseminarium)
- 2) då avhandlingsarbetet kommit ungefär halvvägs (mellanseminarium)
- 3) slutseminarium cirka sex månader före beräknad disputation

5.5 Avhandling

Doktorsavhandlingen är det viktigaste momentet i forskarutbildningen. Avhandlingen ska baseras på självständigt vetenskapligt arbete.

Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande verk (monografiavhandling) eller som ett antal vetenskapliga uppsatser av examinandens försedda med en sammanfattning (sammanläggningsavhandling).

Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som doktorsavhandling, om varje doktorands insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Avhandlingen försvaras vid en offentlig disputation. Avhandlingen betygssätts med något av betygen *godkänd* eller *underkänd*. Vid betygssättningen tas hänsyn till såväl innehållet i avhandlingen som försvaret av den vid disputationen.

Betyget sätts av en betygsnämnd som består av tre eller fem personer.

För licentiatexamen gäller att den vetenskapliga uppsatsen ska ventileras vid ett offentligt seminarium. Betygsnämnden ska bestå av tre ledamöter som ska ha minst docentkompetens.

5.6 Institutionstjänstgöring

En doktorand kan delta i institutionsarbetet inom en ram om högst 20 procent av full arbetstid. Doktoranden ska kompenseras med motsvarande förlängning av studietiden.

Doktorander som undervisar inom utbildningen på grundnivå eller avancerad nivå ska ha genomgått inledande högskolepedagogisk utbildning omfattande två veckor. Institutionen bör verka för att doktorander som kontinuerligt undervisar genomgår ytterligare relevant högskolepedagogisk utbildning.

6. Övrigt

Se vidare föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Lunds universitet (LS 2011/701, fastställda 2012-06-07), föreskrifter för forskarutbildningen vid samhällsvetenskapliga fakulteten fastställda av samhällsvetenskapliga fakultetsstyrelsen 2012-03-22.

När det gäller frågan om indragning av resurser för doktorand som i väsentlig utsträckning åsidosätter sina åtaganden enligt den individuella studieplanen (HF 6 kap § 30) hänvisas till föreskrifter för utbildning på forskarnivå vid Lunds universitet.

Upplysningar om antagning och ansökningstider lämnas av Socialhögskolan.

Doktorander antagna före 2013-03-21 har rätt att fullfölja sina studier enligt denna studieplan. Överenskommelse om detta ska dokumenteras i den individuella studieplanen.